

У СЕСАЮЗНАМУ КАМУНІСТЫЧНАМУ СУБОТНІКУ — УДАРНУЮ ПРАЦУ!

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМАУ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 13 (608)

Субота, 20 красавіка 1985 года

Газета заснавана ў верасні
1969 года. Выходзіць
раз у тыдзень

Цана 2 кап.

22-га красавіка — 115 гадоў з дня нараджэння Уладзіміра Ільіча Леніна

**НЯХАЙ ЖЫВЕ МАРК-
СІЗМ-ЛЕНІНІЗМ — ВЕЧНА
ЖЫВОЕ РЕВАЛЮЦЫЙ-
НАЕ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛЬ-
НАЕ ВУЧЭННЕ!**
(З Заклікаў ЦК КПСС).

У. І. ЛЕНІН І ГОМЕЛЬШЧЫНА

Як сведчаць дакументы, дзяржаўнае і культурнае будаўніцтва на Гомельшчыне, якое праходзіла пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, у многіх выпадках асабіста накіроўвалася заснавальнікам Савецкай дзяржавы У. І. Леніным.

У самы цяжкі для нашай дзяржавы час, калі краіна, знясленая імперыялістычнай і грамадзянскай войнамі, яшчэ змагалася з сіламі міжнароднай інтэрвенцыі, У. І. Ленін накіроўвае 19 студзеня 1919 года Гомельскаму губвьянкому тэлеграму, у якой адзначае, што недахоп транспартных сродкаў, харчовыя цяжкасці ствараюць пагрозу пакінуць краіну без дроў і лесаматэрыялаў. Далей Уладзімір Ільіч падкрэслівае, што «толькі выключным напружаннем усіх сіл і сродкаў можна і павінна быць паляўджана катастрофа». У канцы тэлеграмы У. І. Ленін прапаноўвае шэраг мер для рашэння гэтага пытання.

У 1920 годзе Савецкая рэспубліка адчувала востры недахоп сыравіны для прамысловасці. Савет Народных Камісараў пад кіраўніцтвам У. І. Леніна прыняў рад тэрміновых мер. 22 сакавіка 1920 г. Гомельскі губвьянком атрымаў тэлеграму за

подпісам У. І. Леніна, у якой прапаноўваецца ў самы кароткі тэрмін арганізаваць збор ільну ў губерні, яго апрацоўку і зладу нарыхтоўчым органам Палотыжыстлю. Харчовае пытанне ў 20-я гады было пытаннем жыцця рэспублікі Саветаў. 15 ліпеня і 2 лістапада 1921 года гомельскія партыйныя і савецкія органы атрымаваюць шэраг канкрэтных указанняў У. І. Леніна.

Як вядома, пасля заканчэння грамадзянскай вайны работа воднага транспарту была зусім паралізавана. 21 студзеня 1921 года У. І. Ленін звяртае ўвагу Гомельскага губвьянкома на неабходнасць аказаць воднаму транспарту ўсе меры саадапцівання.

Сярод неадкладных задач, якія сталі перад Савецкай дзяржавай, было аднаўленне сельскай гаспадаркі. Гэта задача з'яўлялася адной з самых важных і знаходзілася пад неслабкім кантролем і ўвагай У. І. Леніна.

У тэлеграме У. І. Леніна Гомельскаму губвьянкому ад 12 ліпеня 1921 г. чытаем: «Справа развіцця сельскай гаспадаркі ўдзяліце як мага больш увагі».

самых разнастайных пытанняў. Яго цікавіць забеспячэнне воінскіх часцей харчаваннем і абмундзіраваннем, падрыхтоўка і правядзенне дэмаграфічнага прафэсіянальнага і сельскагаспадарчага пераліку і інш.

Усе, хто асабіста ведаў Уладзіміра Ільіча, адзначалі тую вялікую ўвагу і клопаты, з якімі ён адносіўся да людзей.

Так, ведаючы, якое значэнне ў пабудове камунізму надаваў У. І. Ленін электрыфікацыі, гомельскія працоўныя з радасцю рэпартавалі правадзю 29 красавіка 1923 г. аб адкрыцці гарадской электрастанцыі: «Дарагі Ільіч! Гомельскі гарадскі Савет на зноў пабудаванай гарадской электрастанцыі ў дзень яе адкрыцця шле табе, вялікі правадчык сусветнай рэвалюцыі, сваё палымнае пралетарскае прывітанне з гарацым пажаданнем хутэйшага выздараўлення...»

Уся краіна, кожны чалавек імкнуліся адчуваць слабе ў адным страі з Леніным.

Чырвоная армія 5-га пантоннага батальёна Заходняга фронту, які дыслацыраваўся ў 1923 г. у Гомельскай губерні, паведамлялі 23 красавіка 1923 г. Уладзіміру Ільічу:

«...У дзень Вашага нараджэння мы на ўрачыстым агульнабatalьённым сходзе паставілі залічыць Вас у спісы батальёна ганаровым старшым пантанерам 5-га пантоннага батальёна Заходняга фронту як рулявога кіруючага рулём рэвалюцыі, а мы, як весляры, будзем навалявацца і веславаць туды, куды Вы будзеце накіроўваць руль рэвалюцыі».

А вось яшчэ адна тэлеграма У. І. Леніну ад канферэнцыі сялян Маладзудскай воласці Рэчыцкага павета ад 7 лістапада 1922 г.: «...Канферэнцыя Маладзудскай воласці Рэчыцкага павета Гомельскай губерні, якая сабралася 7 лістапада на святкаванне Кастрычніцкай рэвалюцыі, абрала Вас ганаровым членам Прэзідыума і шле Вам гарачае прывітанне. Канферэнцыя канстатуе, што сяляне хутары Лясны Востраў пераіменавалі сваё сяленне ў Чырвоны Востраў і гэтым даказалі, што яны стаяць на варце завяў Кастрычніцкай рэвалюцыі».

Так працоўныя Гомельшчыны выказалі сваю неабмежаваную любоў да Ільіча, глыбокую адданасць ленынскім ідэям, сваю згуртаванасць вакол Камуністычнай партыі. **В. ЛУГАўСКАЯ,** загадчыца аддзела Гомельскага аблдзяржархіва.

У савецкіх людзей шмат выдатных традыцый. Адна з іх — усеагульна камуністычныя суботнікі. Яны праводзяцца напярэдніце дзень да нараджэння заснавальніка Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, правадчыка сусветнага пралетарыяту Уладзіміра Ільіча Леніна. Камуністычныя суботнікі сталі сапраўдным святкам ударнай працы.

Сёлетні камуністычны суботнік прысвячаецца 115-й гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна. Ён асабліва значымальны: папярэднічае 40-годдзю Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Ва ўсіх калектывах вырашылі адзначыць яго найвышэйшай прадукцыйнацю працы, паўсюдна імкнуліся выпусціць прадукцыю са з'эканомленай сыравіны і энергара-сурсаў.

Свой паспелы ўклад ва ўсеагульную справу ўносяць і калектывы нашага ўніверсітэта. Як правіла, асноўная маса студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў накіроўваецца на добраўпарадкаванне вучэбных карпусоў і інтэрнатаў, прылягаючай да іх тэрыторыі, вуліц і паркаў горада. Сотні чалавек працуюць на вытворчасці. Сёлетня, у прыватнасці, студэнты гісторыка-філалагічнага, матэматычнага і эканамічнага факультэтаў па графіку вязалі ў саўгас «Сожскі». Тут яны выкопалі саджанцы дэкаратыўных дрэў для азелення Гомеля. Студэнты фізічнага факультэта тры суботы адпрацавалі на будаўніцтве ўнівермага горада.

Вялікі аб'ём работы будзе выкананы калектывам ГДУ ў сёняшні дзень.

(Наш кар.)

КАЛІ ПРЫХОДЗІЦЬ НАТХНЕННЕ...

У фазе галоўнага корпусу ўніверсітэта адкрыта традыцыйная выстаўка навуковых, тэхнічных, мастацкіх і дэкаратыўна-прыкладных работ выкладчыкаў і студэнтаў ГДУ, прысвечаная 40-годдзю Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне і маючаю адбывацца ў Маскве XII Сусветнаму фестывалю моладзі і студэнтаў.

Ва ўрачыстай абстаноўцы выстаўку адкрыў прарэктар ГДУ на навуковай рабоце, доктар эканамічных навук, прафесар М. В. Навучыцель, які пажадаў поспехаў яе ўдзельнікам. І вось ректарам ўніверсітэта, акадэмікам АН БССР, лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі 1984 года Б. В. Бокуцем перарэзана чырвоная стужка, і першыя наведвальнікі выстаўкі, сярод якіх былі дэканы факультэтаў, загадчыкі кафедр, выкладчыкі і студэнты, пачалі знаёмства з яе экспанатамі. А іх тут вельмі многа. Усе факультэты, кафедры грамадскіх навук ГДУ прадставілі сваю творчасць.

Прыборы, прыстасаваныя, зробленыя рукамі студэнтаў і выкладчыкаў, стэндзі, навуковыя працы калектываў кафедр і асобных вынаваўцаў, фотаздымкі, малюнкi, дэкаратыўна-прыкладныя работы: вышпійкі, разьба па дрэве, чаканка, інкрустацыя, вязанне — усе гэта прыцягвае ўвагу і выклікае цікавасць у тых, хто прыходзіць убачыць плён натхнення і майстэрства.

На выстаўцы прадстаўлена шмат прыбораў, якія знайшлі шырокае практычнае прымя-

ненне ў вучэбным працэсе, на вытворчасці. У асноўным — гэта работы выкладчыкаў і студэнтаў эканамічнага, фізічнага факультэтаў, геофана, факультэта фізвыхавання. Прадстаўленыя экспанаты — вынік заняткаў студэнтаў у навуковых гуртках, лабараторыях, канструктарскіх бюро, плён іх эксперыментальнага, пошукаў, ажыццёўленых задум.

Аб тым, чым захапляюцца выкладчыкі, супрацоўнікі, студэнты ў вольны час, расказваюць работы дэкаратыўна-прыкладнага характару. Калі прыходзіць натхненне, дзгнецца іх рука да пензля або алоўка, спіцы або іголки, да фотаапарата. І тады нараджаюцца сапраўднае хараство і прыгажосць, такія, як на стэндах клуба «Гаспадыня» матэматычнага факультэта або ў работах старшага навуковага супрацоўніка кафедры эканамікі працы Э. І. Лізаравай і інш.

...Выстаўка чакае новых наведвальнікаў. Хто яшчэ не ўбачыў усё тое, што створана ўмельнымі рукамі, смеласцю думкі і фантазіі ў час творчага і навуковага натхнення, спытайцеся! Не пакідаўце!

Т. НИКАЛАЕВА.

НА ЗДЫМКУ: з экспанатамі выстаўкі знаёмяцца ректар ўніверсітэта акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць і загадчык праблемнай навукова-даследчай лабараторыі фізика-хімічных працэсаў М. І. Ягопанкаў. Фота В. ВАСІЛЬЧАНКІ.

ЛАЎРЭАТЫ КРАСАВІЦКІХ ЧЫТАННЯЎ

Ва ўніверсітэце сталі традыцыйнымі навуковыя чытанні, якія прысвячаюцца гадавіне дня нараджэння У. І. Леніна.

Сёлета званне лаўрэатаў VII навуковых чытанняў прысуджана Саветам ГДУ дацэнту кафедры фізіка-матэматычных навук В. Р. Пінчуку і малодшаму навуковаму супрацоўніку кафедры тэарэтычнай фізікі А. М. Дворніку.

Работа В. Р. Пінчука «Комплекснае даследаванне структуры пры трэнні» адлюстроўвае навішчыя вынікі аб дыслакацыйнай структуры прылаверневых аб'ёмаў у шкелі пры трэнні ў паверхнева-актыўных і інтэрактыўных асяродках металамі феромагнітнага рэзананса, электронай мікраскапіі «на прасвет», электраграфіі сярэдніх і нізкіх энергій рэнтгенаструктурнага аналізу і мікрарэрадацыі.

Аўтарам выяўлены і навукова растлумачаны з пункту гледжання сучасных дыслакацыйных уяўленняў цыклічны характар змянення трываласных ула-

В. Р. ПІНЧУК

сцівасцей пластоў ад часу выпрабавання на трэнне.

Вынікі ўпершыню эксперыментальна пацвердзілі «яліст-кавую» тэорыю разбурэння і

САВЕЦКІЯ ВУЧОНЫЯ УСЯМЕРНА РАЗВІВАЮЦЕ НАВУКОВЫЯ ДАСЛЕДАВАННІ, ПАВЯЛІЧАЮЦЕ ІХ РЕЗУЛЬТАТЫ І НА С Д Я ПАВЯЛІЧАЮЦЕ СВОЙ УКЛАД ВА УКРАЕНЕННЕ ДАСЯГНЕННЯЎ НАВУКІ У ПРАКТЫКУ!

(З Заключэння ЦК КПСС).

цыклічны характар зносу.

У рабоце вывучаны пытанні ўзаемадзеяння структурных пераўтварэнняў у змазках са змяненнем дыслакацыйнай структуры ў металах пры трэнні.

Атрыманыя даныя маюць вялікае значэнне для вывучэння фізічных працэсаў умацавання і разбурэння швэрдых пел у выніку кантактнага ўзаемадзеяння пры трэнні. Яны садзейнічаюць выпрацоўцы крытэрыяў ацэнкі

А. М. ДВОРНИК

надзейнасці і даўгавечнасці машын і механізмаў пры механічных нагрузках, тэрмацыкліраванні, кавітацыі і варыяцыйнага асяроддзя.

Укараенне вынікаў даследаванняў на пярэгу прадпрыемстваў дазволіла павялічыць тэрмін службы кантактных прыставак у 10—15 разоў і павялічыць рабочыя рэсурсы вузлоў трэння тэхналагічнага абсталявання ў 4—5 разоў. Атрыманы эканамічны эфект склаў 246 тысяч рублёў.

Матэрыялы даследаванняў В. Р. Пінчука прадстаўлены ў 47 работах, апублікаваных у навуковых часопісах, і паведамленнях на канферэнцыях.

Работа А. М. Дворніка «Даследаванне працэсаў множнага ўтварэння часцінак у піон-вугляродных ўзаемадзеяннях» унесла істотны ўклад у развіццё ўяўленняў аб уласцівасцях кваркальнай структуры адронаў. Цыкл работ на данай тэме з'яўляецца адным з асноўных для далейшага развіцця фізікі высокіх энергій.

Вынікі даследаванняў А. М. Дворніка прадстаўлены ў 25 навуковых работах, на якіх зроблены даклады на міжнародных канферэнцыях па фізіцы высокіх энергій, і апублікаваны ў міжнародных, цэнтральных і рэспубліканскіх выданнях.

С. ПАШУК, намеснік загадчыка НДС ГДУ.

УЗНАГАРОДЫ — ЗА ЛЕПШЫЯ РАБОТЫ

Чарговы рэспубліканскі конкурс на лепшую навуковую работу студэнтаў па прыродазнаўчых, тэхнічных і гуманітарных навуках прысвядзюся слаўнаму 40-годдзю Перамогі саветскага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Яго вынікі сталі вядомы напярэдадні Дня саветскай навукі.

Конкурсныя камісіі ацэнілі работы па бальнай сістэме. Даследчанымі, якім выстаўлялася ад 30 да 32 балаў і больш, прадстаўляліся да ўзнагароджання Дыпламамі Мінвуза БССР і прэміямі, Дыпламамі Беларускага рэспубліканскага савета НТТ, рэспубліканскіх галіновых праўленняў НТТ і прэміямі.

Работы, ацэненыя ад 27 да 30 балаў, прадстаўляліся да ўзнагароджання Дыпламамі Беларуска-

га рэспубліканскага савета на навукова-даследчай рабоце студэнтаў; ад 20 да 27 балаў — рэкамендаваліся да заахвочвання ў ВНУ.

Дыпламамі Мінвуза БССР, БРС НТТ, БРС НДРС ўзнагароджаны 70% работ, дасягнулі на конкурс эканамічным і фізічным факультэтамі, 41,6% — гістфілам, 33,3% — біяфакам, 25% — фікультэтам фізвыхавання, 23,5% — матфакам. Студэнцкія работы з геафака ўзнагарод не атрымалі.

За забеспячэнне якаснага кіраўніцтва студэнцкімі работамі Дыпламаў Мінвуза БССР удастоены загадчык кафедры фізічнай металургіі У. М. Шкюдзі і асістэнт кафедры эканамікі працы Т. І. Іванова.

Дыпламамі Мінвуза БССР з выдачай грашовай прэміі ў размере 40 руб. ўзнагароджаны: студэнт фізічнага факультэта Сяргей Гурскі за работу «Даследаванне дакладнасці спектральнага метад у ўзнаўлення поля ў раскрыве антона», Мікалай Аўчынінікаў з эканомфака за работу «Машынная апрацоўка інфрамацыі па плаванню і кантролю правядзення ацэстацы па ахове працы (на прыкладзе Віцебскага тэксцільнага заводу)».

Дыпламамі Мінвуза БССР адзначана работа студэнта эканамічнага факультэта Івана Крывеля «Цяжучасць рабочых кадраў і шляхі яе скарачэння (на прыкладзе вяртэлага аб'яднання «Наваполацкнафтагазсінтэз»)».

Віншум пераможцаў рэспубліканскага конкурсу студэнцкіх навуковых работ.

А. ГАЕУ, загадчык студэнцкага канструктарскага бюро.

ЗАРЭКАМЕНДАВАЛІ СЯБЕ ЗДОЛЬНЫМІ СПЕЦЫЯЛІСТАМІ

Ужо на працягу некалькіх гадоў геалагічны факультэт нашага ўніверсітэта падтрымлівае цесныя сувязі з Гомельскім комплексным аддзелам «УкрапраНДнафта», які забяспечвае аб'яднанне «Беларусьнафта» ў галіне геалогіі, свідравання, распрацоўкі і эксплуатацыі нафтавых месцародзін, рыхце праектна-каштарную дакументацыю, вырашае шэраг іншых пытанняў. Гэтыя сувязі глыбачэй і прасцей, амаль кожны чацвёрты спецыяліст з 220 супрацоўнікаў аддзела — выпускнік геафака ГДУ.

Многія былыя выхаванцы нашага факультэта цяпер з'яўляюцца кіраўнікамі і адказнымі выканаўцамі навуковых тэм і распрацовак.

У першую чаргу хочацца назваць Валерыя Дамітрыевіча Парошчына — вы-

пускнікам 1975 года. Пацалета ён паспяхова закончыў заочную аспірантуру пры ГДУ па спецыяльнасці «Геалогія, пошукі і разведка нафтавых і газавых месцародзін» і абараніў кандыдацкую дысертацыю. ВАК СССР прысвоіў яму вучоную ступень кандыдата геалага-мінералагічнай навук. В. Д. Парошын цяпер з'яўляецца старшым навуковым супрацоўнікам лабараторыі пошукавай і разведчай геалогіі, намеснікам загадчыка лабараторыі. Ён — аўтар 21 навуковай працы.

Дзесяць гадоў назад геалагічны факультэт закончыў і Анатоль Уладзіміравіч Рагачоў. Цяпер ён узначальвае адну з самых буйных лабараторыяў аддзела — праектаў на свідраванне. Яго намеснікам, старшым наву-

вым супрацоўнікам працэсаў таксама выпускнік геафака Мікалай Канстанцінавіч Карташ, які працягвае вучобу ў заочнай аспірантуры, узначальвае Савет маладых вучоных і спецыялістаў Чыстунскага раёна г. Гомеля.

Высокакваліфікаваным спецыялістам зарэкамендавалі сябе выпускнік геафака А. І. Катаеў, М. А. Бевамека, В. І. Цупраноў, М. А. Дзям'янка, У. А. Саннікаў, Н. І. Лобава, В. А. Кароўкін. Яны ўносяць вялікі ўклад у вырашэнне ўсіх задач, якія пастаўлены перад аддзелам. Цікава зазначыць, што ўсе пяць аспірантаў-заочнікаў, якія працуюць у аддзеле, — нашы былыя выпускнікі.

Ж. ГЕРАСИМОВА, сакратар партбюро геалагічнага факультэта.

На магутных рычагах сацыялістычнай

НИХАЙ ВЕЧНА ЖЫВЕ У НАРОДНАЙ ПАМЯЦІ БЯСПРІКЛАДНЫ ПОДВІГ САВЕЦКІХ ВОІНАЎ, ПАРТЫЗАН І ПАНДНОЛЬШЫКАУ ПРАЦАЎНІКОУ ТЫЛУ, ЯКІ АТРЫМАЛІ СУСВЕТНА - ГІСТАРЫЧНУЮ ПЕРАМОГУ У ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЕ!

ВЕЧНАЯ СЛАВА ЗАПІНУШЫМ У БАРАЦЕБЕ ЗА СВАБОДУ І НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ НАШАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РАДЗІМЫ!
(З Заключэння ЦК КПСС)

У мінулую пятніцу адбыліся чарговыя грамадска-палітычныя чытанні, прысвечаныя 40-годдзю Перамогі саветскага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. З дакладам аб эканоміцы Саветскага Саюза ў гады Вялікай Айчыннай вайны выступіў дэкан эканамічнага факультэта, прафесар У. Д. Аршчанка.

«ПЕРАМОГА Саветскага Саюза ў Вялікай Айчыннай вайне з усёй паўнотай раскрыла шэраг сацыялізма, яго велізарныя эканамічныя, сацыяльна-палітычныя і духоўныя магчымасці, — адзначаецца ў пасланова ЦК КПСС «Аб 40-годдзі Перамогі саветскага народа ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гадоў». — Гэта была перамога створанай вялікім Леніным саветскай дзяржавы, самага перадавага ладу, сацыялістычнай эканамічнай сістэмы».

З першых дзён вайны краіна пераўтварылася ў адзіны баявы лагер. Заклік партыі «Усё для фронту, усё для перамогі!» усильніхнуў і падняў мільёны саветскіх папрыятаў на самаадданую працу.

Планавая сацыялістычная эканоміка дазволіла хутка перабудаваць народную гаспадарку на ваенны лад. Выпалілічы прыкладна ў тры разы менш сталі і здабываючы амаль у пяць разоў менш вугалю, чым фашысцкая Германія (з улікам узвозу з акупіраваных краін, далаучэння тэрыторый і імпарту). Саветскі Саюз у гады вайны выпусціў амаль у два разы больш узбраення і баявой тэхнікі.

Ні адна з ваяваўшых капіталістычных краін не ведала такіх высокіх тэмпаў капітальнага будаўніцтва, як СССР: у 1944 годзе капітальны ўкладанні ўзрастлі больш чым на трэць, а ў 1945 — амаль на адну п'яту (у адноснах да папярэдняга года). У тыле было пабудавана 3,5 тысячы буйных прадпрыемстваў.

Адразу ж пасля вызвалення тэрыторый, часова акупіраваных ворагамі, пачыналася аднаўленне народнай гаспадаркі.

У 1944 годзе капітальны ўкладанні на гэтыя мэты ўзрастлі ў 3,5 разоў у параўнанні з

1943 годам і ў 1,4 раза перавысілі сярэднегадавы аб'ём капітальных укладанняў ва ўсе галіны народнай гаспадаркі ў мірныя гады першай п'яцігодкі.

Пакаленне саветскіх людзей, якое перажыло эвакуацыю, добра ведае яе значэнне. Такага высокага перабазавання за тысячы кіламетраў з франтавых і прыфрантавых раёнаў матэрыяльных каштоўнасцей, абсталявання, адліёнаў людзей у гісторыі яшчэ не было.

Усяго з дзлення па снежань 1941 года было эвакуіравана 2593 прадпрыемствы, у тым ліку — 1523 буйныя, у тым ліку накіраваны ў Паваложка, 657 — на Урал, 244 — у Заходнюю Сібір, 308 — у Казахстан і Сярэднюю Азію. У другой палове 1941 года ў тылавых раёнах было вывезена больш 10 мільянаў чалавек. З заходніх раёнаў перамяшчана 2,4 мільяна галоў буйной рагатай жывёлы, звыш 5 мільянаў авечак і коз, 200 тысяч свіней, 800 тысяч коней, шмат сельскагаспадарчай тэхнікі, зерня і іншага харчавання.

Састанова часткай эвакуацый-

ных планаў стаў вывоз у тыл устаноў навукі і культуры. У іспэчныя раёны былі перавезены 145 ВНУ, дзесяткі навукова-даследчых інстытутаў.

У складанейшых умовах рабілася ўсё, каб захаваць для будучых пакаленняў культурныя каштоўнасці. З Масквы быў эвакуіраваны велікі ролкі экспанатаў Аружынай палаты Маскоўскага Крамля, Музея Рэвалюцыі, Гістарычнага музея, Музея выяўленчых мастацтваў Імя А. С. Пушкіна, Трыяцкаўскай галерэі. З Ленінграда вывезлі 300 тысяч экспанатаў Рускага музея, больш аднаго мільёна экспанатаў Эрмітажа. Былі поўнасна эвакуіраваны 66 буйнейшых музеяў з 15 абласцей РСФСР.

Выкарыстоўваючы ўсе рэсурсы, прамысловасць разгорнула вытворчасць прадукцыі для патрэб арміі: яе доля ўзрастае з 26% у 1941 годзе да двух трэчэй у 1942 годзе. Карэны пералом у рабоце прамысловасці, які пачаўся ў другой палове 1942 года, быў замацаваны ў 1943 годзе: прадукцыя абаронных галін павялічылася больш

Са злёту донараў Цэнтральнага раёна ЛЮДЗІ ШЧОДРАГА СЭРЦА

У жыцц здэясняецца ня-мала падзвігаў. Хтосьці вырастае чалавека, які тоне, нехта выносіць ча-лавека з агню. А подз-лавецкіх тых, хто дае бявыплата-ны тых, хто асаблівы. Бо ён не сваю кроў, асаблівы. Бо ён не навідавоку. Пра яго ведаюць нямногія — урачы ды блізкія сябры. Пра яго ведаюць многія — урачы ды блізкія сябры. Пра яго ведаюць многія — урачы ды блізкія сябры. Пра яго ведаюць многія — урачы ды блізкія сябры.

выплатным донарстве. Калі пры-водзіць прыклады ўдзелу сту-дэнтаў у гэтым высокародным руху, то атрымаецца бясконцы лясцік, які складаецца з хва-люючых эпізодаў.

Іх было нагадана нямала. Так студэнт фізічнага факультэ-та ГДУ Алег Смакаў, які ста-навіўся донарам 18 разоў, у час службы ў радах Савецкай Арміі не раздумваючы пры-шоў на дапамогу людзям, якія трапілі ў аўтамабільную ката-строфу. Выратаваў жыццё трохгадоваму хлопчыку, які атрымаў моцныя апёкі, сту-дэнткі эканамічнага факультэ-та Людміла Кароткая, Ірына Рыкава, Святлана Цяцерыч, Ірына Бондарава — усяго 11 дзяўчат. Кожны дзень пасля заняткаў спяшаліся яны ў аб-ласную дзіцячую бальніцу на прамое пераліванне сваёй крыві маленькаму пацыенту.

Шчырую падзяку донарам-студэнтам, надзеленым пацп-цямі высокага грамадзянскага абавязку, людской бескарысл-насці і гуманнасці, выказалі на злёце ўрач Н. А. Ахраменка і загадчык кафедры прамадзя-нскай абароны і медпрадрыхто-ўкі ГДУ В. П. Дзядзічкін.

— Кроў донараў, — зазначыў Валерый Паўлавіч, — гэта не толькі сотні і тысячы вырата-ваных жыццяў, але і вялікае маральнае задавальненне саміх донараў, высокае пачуццё сваёй карыснасці для людзей.

Быў прыняты зварот удзель-нікаў злёту бявыплатных до-нараў-студэнтаў Цэнтральнага раёна. У ім, у прыватнасці, за-пісана:

— Мы, удзельнікі злёту до-нараў, звяртаемся да ўсіх, у каго чулае сэрца і высокае ўс-ведамленне грамадзянскага абавязку, з заклікам прыняць самы актыўны ўдзел у донар-скім руху... Камсамольцы і мо-ладзь! Будзьце ініцыятарамі бявыплатнай дачы крыві і ак-тыўнымі прапагандастамі до-нарскага руху. Асабістым пры-кладам папаўняйце рады дона-раў-патрыётаў, памятайце, што ваш высокародны ўчынак калі-небудзь можа з'явіцца адзіным сродкам выратавання хворага.

Чырвоныя кропелькі, якія нясуць жыццё, вырастаюць яго ў цяжкі момант... Іх даюць хворым людзям шчодрага сэрца, сярод якіх сотні і тысячы сту-дэнтаў.

У НАС ЦІКАВА

Наш псіхалагічны гурток утварыўся параўнальна ня-даўна. Упершыню яго пася-дзіжне адбылося ў лістапа-дзе мінулага года, калі да-цент кафедры педагогікі і псіхалогіі М. І. Мурачкоў-скі прапанаваў іадаючым ат-рымаць больш поўнае ўяў-ленне аб псіхалогіі сабрацца разам для сумеснай работы.

Спачатку многіх рабят прывяло ў навуковы гурток імкненне глыбей разабра-цца ў матэрыяле курса для паспяховай дачы экзамена. Але вось сеся засталася далёка ззаду, а састаў чле-наў гуртка не зменшыўся. Гэта адбылося дзякуючы той захапляючай справе, якая нас аб'яднала.

Практычная каштоўнасць нашых заняткаў заключаяцца не толькі ў адкрыццях для сябе новых бакоў асобы ча-лавека наогул, але і ў тым, што атрыманы ў гуртку ве-ды дапамогуць нам у буду-чай рабоце са школьнікам.

Так, асабістым дзіцячым псіхікі быў прысвечаны да-клад студэнткі групы Р-33 І. Губернай «Тэорыя перай-мання ў дзней». Сярод най-больш цікавых паведамлен-няў, падрыхтаваных да па-седжэння гуртка, — «Уну-шэўне як сацыяльна-псіха-лагічная з'ява», «Таямнічы з'явы чалавечай псіхікі». Іх падрыхтавалі адпаведна Г.

Семчанка і І. Самойлава, Н. Байкова і С. Каркунова. Запланавана выступіць з гэ-тымі дакладамі перад школь-нікамі, студэнтамі, рабочы-мі прадпрыемстваў г. Гоме-ля.

Акрамя заслухоўвання і абмеркавання дакладаў у нас праводзіцца розныя псі-халагічныя доследы, якія ро-бяць пасяджэнні ажыўлены-мі і цікавымі. У ліку най-больш актыўных удзельні-каў псіхалагічнага гуртка — студэнткі групы Р-33 гіст-філа Т. Казак, І. Асташке-віч, С. Вахненка, групы Р-31 І. Дворнік, гр. БР-32 Н. Падольская і інш.

Нас радуе тое, што рады гуртка папоўніліся першымі прадстаўнікамі другакурні-каў: Н. Міхалкінай і І. Паз-няковай. Спадзіемся, што да нас прыйдуць і студэнткі-гісторыкі. А наогул, мы бу-дзем рады бацьчы у сябе тых, хто захапляецца псіха-логіяй і імкнецца глыбока яе спазнаць.

Т. ПРАУДЗІВАЯ,
студэнтка групы Р-31
гісторыка-філалагічнага
факультэта,
стараста псіхалагічнага
гуртка.

НА ЗДЫМКУ: у час па-седжэння псіхалагічнага гуртка.
Фота В. ВАСІЛЬЧАНКІ.

НА ЗДЫМКУ: у час злёту донараў. Злева студэнтка біяфака Ірына Бусел — вяду-чая злёту. Яна здавала кроў 5 разоў і ўдас-тоена знака «Гаваровы довар СССР».

КАБ ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ПОСПЕХ

Завяршаецца вучэбна-трэні-ровачнае навучанне санітарных дружын і санастаў універсі-тэту. Правёрка тэарэтычных і практычных ведаў будзе праводзіцца ў перыяд аб'екта-вых саборніцтваў, якія запланавана правесці 27 красавіка. Месца збору сандружын і пра-вядзення саборніцтваў — двор вучэбнага корпуса № 2 ГДУ.

Камандзіры, іх памочнікі па палітычнай рабоце, сувязныя сандружын і самастаў на чале з дэканамі факультэтаў павінны прыбыць да месца збору і спа-борніцтваў у 14 гадзін у поў-ным саставе. У ходзе сабор-ніцтваў сандружынцы падпа-радкаўваюцца камандзірам звенняў і камандзіру сандру-жыны. Усе пытанні вырашаюць

ца праз камандзіра дружыны, які па прыбыцці ў ачаг даклад-вае суддзі аб гатоўнасці вы-конваць работы і атрымавае экзаменацыйныя білеты.

Лепшая санітарная дружына будзе ўдзельнічаць потым у саборніцтвах сандружын Цэн-тральнага раёна, якія адбуду-цца 25 мая. Жадаем сандружы-ніцам поспеху!

Н. КАРТАШОВА,
старшыня Таварыства
Чырвонага Крыжа ГДУ.

Э К А Н О М І К І

у 2 разы ў параўнанні з 1940 г. Герцаічная праца савецкіх людзей забяспечыла высокую эфэ-ктыўнасць ваеннай эканомікі. З мая 1942 па май 1945 года прадукцыйнасць працы ў пра-мысловасці ўзраста ў 1,4 раза, а ў абаронных галінах — у 2,2 раза.

У разліку на 1 мільён тон вы-плаўленай сталі ваенная экано-міка СССР забяспечыла выпуск значна больш танкаў, самалётаў, гармат, іншых відаў баявой тэхнікі, чым у Германіі.

Вайна патрабавала не толькі баявую тэхніку і боепрыпасы, метал і паліва. Краіне патрэбн быў і хлеб. Галоўнымі пастаў-шчыкам сельскагаспадарчай прад-укцыі былі саўгасы і калгасы. Сур'езнай падмогай для пастаў-лення харчовых рэсурсаў сталі падсобныя гаспадаркі пры пра-мысловых прадпрыемствах. Ня-мысловых прадпрыемствах. Ня-глядзячы на часовую страту вя-лікіх плошчаў, рэзкае скарачэн-не рабочых рук, адсутнасць не-абходнай тэхнікі, за 1941—1944 г.г. было нарыхтавана 4,3 мільярда пудоў зерня, або ў тры разы больш, чым нарыхта-вана і закуплена ў дараваलो-

цыйнай Расіі ў першую сусвет-ную вайну.

Планмерна аднаўлялася сель-ская гаспадарка ў раёнах, вы-зваленых ад акупацыі. Паступо-ва разгортвалася вытворчасць сельскагаспадарчых машын. Толькі ў вызваленыя раёны да-канца 1945 года было накіра-вана звыш 26 тысяч працтараў, 40 тысяч адзінак іншай тэхнікі.

Сацыялістычная сістэма сель-скай гаспадаркі выстаяла пад ударам вайны, паказала сваю трываласць, служыла надзейнай апорай фронту. Узростаючы па-трабаванні фронту і тылу пры-муслі іпастаянна шукаць эфэ-ктыўныя шляхі выкарыстання працоўных рэсурсаў, падрыхтоў-кі і перападрыхтоўкі кадрую, і размеркавання іх па галінах і рэгіёнах. Ужо ў чэрвені 1941 года ўводзіцца абавязковыя звышурочныя работы працігла-вышурочныя работы працігла-вышурочныя работы працігла-

лася перавагі над эканамікай Імперыялістычнай Германіі дзя-куючы хуткаму і сістэматычна-му росту прадукцыйнасці працы ў яе вядучых галінах, лепшаму выкарыстанню дасягненняў на-вукі і тэхнікі. Савецкая дзяржа-ва вырашыла складанейшую праблему пераўзбраення і матэ-рыяльна-тэхнічнага забеспячэн-ня шматмільённай арміі, абсп-рачаючы на асабістыя рэсурсы.

Буржуазная прапаганда тра-дзіць шмат намаганняў для до-казу таго, што тэхнічная асна-чанасць Чырвонай Арміі ў час вайны была быццам бы ў знач-най ступені забяспечана пастаў-камі зброі, тэхнікі, розных ма-тэрыялаў з ЗША і Вялікабрыта-ніі. Мы не адмаўляемся ад та-го, што саюзнікі аказалі істот-ную дапамогу. Але калі гаво-рыць аб агульным росце ўбра-няення, то яе роля ў гэтым была нязначнай: пастаўкі па ленд-лізу ў СССР складалі калія 4 працэн-таў вытворчасці прамысловай прадукцыі нашай краіны.

Выпрабаванне вайной паказа-ла: менавіта перавагі сацыял-істычнай эканомікі дазволілі ёй выстаяць і перамагчы ў скла-данейшых умовах.

У. АРЭШЧАНКА,
дэкан эканамічнага
факультэта, прафесар,
ветэран Вялікай Айчыннай
вайны.

Па слядах нашых выступленняў НЕ АБМЯЖОЎВАЦА ПАЎМЕРАМІ

На сумесным пасяджэнні прэзідыума прафкома і прафкома студэнтаў ГДУ разгледжана пытанне аб арганізацыі грамадска-га харчавання супрацоўнікаў і студэнтаў універсітэта.

Заслухана паведамленне старшыні камісіі па кантролі за грамадскім харчаваннем І. К. Сальнікавай. Яна адзначыла, што пасля апублікавання ў газеце «Гомельскі ўніверсітэт» ар-тыкула «Яшчэ раз аб харчаванні» (№ 10 за 30 сакавіка), чле-нам камісіі прафкома і групы вяронага кантролю былі пр-ведзены тры праекты работы сталовай № 40 і буфетаў. Выз-лезна, што змяніўся расклад работы буфетаў лагунага і перша-га корпусу. Цяпер яны адрываюцца ў 8 гадзін раніцы, каб студэнткі змоглі паснедаць перад заняткамі. Намаганні чле-наў групы народнага кантролю буфеты сталі забяспечвацца каўбасой для прыгатавання бутэрбродаў для сталой самаразлі-ку, і ў час вялікага першыку студэнткі маюць магчымасць хутка пасеці. Аднак, па-ранейшаму застаюцца закрытымі бу-феты ў корпусе № 2 і ў Інтэрнаце на Валатаве, што прыводзіць да справядлівых скаргаў супрацоўнікаў і студэнтаў ГДУ. (Калі рыхтаваўся гэты матэрыял, буфет у корпусе № 2 усё ж ад-крыты).

Дранна абстаны справы з забеспячэннем кропак грамадскага харчавання неабходнымі кадрамі: буфетчыцамі, пасудамыякамі, электрыкамі і інш. Пра гэта, а таксама аб неабходнасці прыняцця тэрміновых мер па наведанню парадку ў тэхнічным абста-ляванні буфетаў сказаў на пасяджэнні памочнік пракурара па АТР М. П. Шкарбун.

На пасяджэнні адзначаліся таксама такія негатыўныя моман-ты як не заўсёды якаснае прыгатаванне сталовай страў, асаблі-ва кофе, нерэгулярная работа дыетэчнага залы, бедны асарты, мент яе меню, адсутнасць добрай пасуды, неатактунасць і гру-басць да пакупнікоў з боку работнікаў кулінарнай сталовай № 40.

На пасяджэнні вырашана прыняць неабходныя меры, каб забяспечыць работу ўсіх 6 буфетаў ГДУ, адрагуляваць рэжым работы кропак грамадскага харчавання, разнастайна мяно сталовай і буфетаў салатамі, гародніннымі і малочнымі стравамі, шыроў выкарыстоўваць форму сталой самаразліку. Загадчыку сталовай №40 П. І. Духу ўказана на неабходнасць кантраляваць якасць і тэхналогію прыгатавання страў. З мэтай наведзення ў сталовай належнага санітарнага стану вырашана правесці су-ботнік па яе ўборцы.

